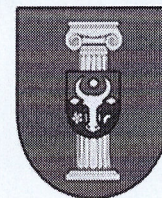

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 106/04

mun. Chișinău

22 aprilie 2021

Inspectorul principal de integritate al Inspectoratului de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, Griciuc Ada, conducându-se de prevederile art.10 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, coroborate cu art.7 alin.(1), art.19 lit.b) și lit.g), art.32, art.34 și art.35 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în rezultatul controlului averii și intereselor personale, a întocmit prezentul Act de constatare în privința **dului Jizdan Alexandru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.**

1. Partea descriptivă a situației de fapt.

La data de 26.11.2019, în temeiul prevederilor art.30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (*în continuare – Legea nr.132/2016*), inspectorului de integritate Griciuc Ada i-a fost repartizată electronic aleatoriu prin intermediul Sistemului informațional automatizat e-Integritate sesizarea nr.04-17/660 din 25.11.2019, care a stat la baza formării dosarului de control nr.20190104748 în privința dului Jizdan Alexandru, IDNP [REDACTED], domiciliat în [REDACTED].

Potrivit sesizării, dl Jizdan Alexandru ar fi încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale prin depunerea Declarației de avere și interese personale la validare mandat de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, în mod tardiv la 08.07.2019, care urma a fi depusă în termen de 30 de zile de la validarea mandatului, pînă la data de 08.04.2019, conform cerințelor art.6 alin.(2) din Legea nr.133/2016.

În aceeași zi, 26.11.2019, conform cerințelor art.31 din Legea nr.132/2016 și art.75 din Codul administrativ, a fost demarată procedura de verificare prealabilă a sesizării întru stabilirea respectării condițiilor de formă și conținut a sesizării și existența bănuielii rezonabile de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale.

La etapa verificării prealabile, Sistemul informațional automatizat e-Integritate a generat declarațiile depuse de subiectul declarării Jizdan Alexandru pe durata exercitării funcțiilor publice și de demnitate publică, rezumate după cum urmează:

- Declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2012, depusă la 23.01.2013, din funcția de șef al Direcției generale servicii operative a Departamentului de poliție al MAI,
- Declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2013, depusă la 28.03.2014, din funcția de șef al Direcției generale servicii operative a IGP al MAI,
- Declarația cu privire la venituri și proprietate pentru anul 2015, depusă la 23.12.2015, din funcția de ministru al afacerilor interne,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2016, depusă la 25.03.2017, din funcția de ministru al afacerilor interne,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2017, depusă la 21.03.2018, din funcția de ministru al afacerilor interne,
- Declarația de avere și interese personale pentru anul 2018, depusă la 15.03.2019, din funcția de ministru al afacerilor interne,
- Declarația de avere și interese personale, depusă la 08.07.2019, la eliberare din funcția de ministru al afacerilor interne,
- Declarația de avere și interese personale, depusă la 08.07.2019, la validare mandat de deputat.

În ordinea art.31 alin.(1) din Legea nr.132/2016, verificarea prealabilă a sesizării include în mod obligatoriu validarea datelor din declarațiile de avere și interese personale prin intermediul Sistemului informațional e-Integritate.

Urmare validării datelor din declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2018 (utilizând informații din baze de date și registre de stat ale Agenției Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat, etc.), s-au constatat următoarele eventuale omisiuni:

- în declarația de avere și interese personale pentru anul 2016 nu sunt declarate veniturile obținute de [REDACTAT] (soția) respectiv, în mărime de 25989 lei din activitatea în cadrul Direcției generale educație, tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău și în mărime de 19805 lei din activitatea în cadrul RAP PHARMA INTERNATIONAL SRL,
- în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 nu este declarat venitul ridicat de Jizdan Alexandru sub formă de alocații nominale de stat în mărime de 600 lei, precum și venitul în mărime de 6868 lei obținut de [REDACTAT] (soția) din activitatea în cadrul KNOW HOW SRL,
- în declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 nu este declarat venitul ridicat de Jizdan Alexandru sub formă de alocații nominale de stat în mărime de 600 lei.

Conform art.5 din Legea 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, declarația reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus pe proprie răspundere pentru veridicitatea și deplinătatea datelor incluse în declarație.

Conform art.28 alin.(3) din Legea nr.132/2016, dacă se constată lipsa unor date din declarația de avere și interese personale, precum și în cazul nedepunerii sau al depunerii tardive a declarației, inspectorul de integritate inițiază controlul averii și al intereselor personale.

În rezultatul verificării prealabile a sesizării s-a stabilit că informațiile disponibile la această etapă sunt suficiente și concludente și indică la existența unei bănuieli rezonabile de încălcare de către Jizdan Alexandru a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

Subsecvent, în temeiul prevederilor art.19 lit.b), art.28 și art.31 din Legea nr.132/2016, a fost întocmit Procesul-verbal nr.419/04 din 10.12.2019 prin care s-a dispus inițierea procedurii de control a averii și intereselor personale în privința dlui Jizdan Alexandru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova (*în continuare – subiectul controlului*).

Prin scrisoarea nr.04-04/3455 din 11.12.2019, subiectul controlului a fost informat despre inițierea procedurii de control, precum și despre drepturile de care beneficiază potrivit art.33 al Legii nr.132/2016. Avizul poștal nr.DS2035879536AS din 13.12.2019 atestă recepționarea de către subiectul controlului a informației privind inițierea procedurii de control. Subiectul controlului a beneficiat de drepturile sale și a luat cunoștință de materialele dosarului de control la 28.01.2021.

În ordinea art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților, conducându-se de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

Astfel, sub aspect procedural, în temeiul dispozițiilor art.20 alin.(1) și art.32 alin.(3)-(5) din Legea nr.132/2016, pentru realizarea atribuțiilor de control și în vederea acumulării materialului probatoriu relevant, au fost solicitate informații și documente de la entități publice și private înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și accesate registre informaționale de stat, extrasele fiind anexate la dosarul de control. Totodată, pentru realizarea controlului a fost consultat cadrul legal general și special aplicabil statutului funcției și perioadei supuse controlului.

Potrivit art.26 din Legea nr.132/2016, controlul averii și a intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică.

Subsidiar, conform art.32 alin.(1)-(2) din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului averii și intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică, extinzând verificarea asupra averii membrilor de familie și/sau concubinului/concubinei acesteia. Controlul averii și intereselor personale poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia

La acest aspect se reține, că în limita informațiilor disponibile la etapa verificării prealabile, în procesul-verbal nr.419/04 din 10.12.2019 s-a stabilit perioada controlului 01.01.2012 – 08.07.2019.

Ulterior, în baza materialelor acumulate la dosarul de control, inspectorul de integritate a constatat lipsa temeiului legal de extindere a controlului pe durata funcției de director adjunct al

Serviciului de Informații și Securitate, din motivul prescrierii termenului de 3 ani de la data încetării acesteia prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1928 din 29.01.2016.

Astfel, la determinarea perioadei controlului s-a luat în calcul doar durata și continuitatea următoarelor funcții și mandate exercitate de subiectul controlului:

- funcția de ministru al afacerilor interne, exercitată din data numirii prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1915 din 20.01.2016 până în data încetării de drept în baza Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1172-VII din 08.06.2019,

- mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, validat prin hotărârea Curții Constituționale nr.4 din 09.03.2019, urmare alegerilor parlamentare din 24.02.2019 și exercitat la data prezentei proceduri de control.

Din cele menționate rezultă, că dl Jizdan Alexandru a deținut calitatea de subiect al declarării în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere (cu modificările operate prin Legea nr.181/2011, în vigoare la perioada supusă controlului, abrogată la 01.08.2016, în continuare – Legea nr.1264/2002) și continuă deținerea acesteia în temeiul art.3 alin.(1) lit.a) din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare – Legea nr.133/2016), fiind persoană cu funcție de demnitate publică căruia i se aplică prevederile Legii nr.199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, ale legilor nr.64/1990 și nr.136/2017 cu privire la Guvern și ale Legii nr.39/1994 despre statutul deputatului în Parlament.

La extinderea verificărilor asupra averii membrilor de familie s-au luat în considerație datele Registrului de stat al populației și cele indicate în declarațiile de avere cu privire la următoarele persoane cu statut de membru de familie: [REDACTAT] (soția) conform actului de căsătorie din [REDACTAT], [REDACTAT] (fiul) certificat de naștere din [REDACTAT], [REDACTAT] (fiul) certificat de naștere din [REDACTAT] și [REDACTAT] (fiul) certificat de naștere din [REDACTAT].

Datele disponibile despre activitatea de control a Comisiei Naționale de Integritate și Autorității Naționale de Integritate atestă că subiectul controlului nu a fost supus controlului averii pe durata exercitării funcțiilor publice.

În circumstanțele de fapt și de drept enunțate, inspectorul de integritate a conchis efectuarea controlului averii în privința dlui Jizdan Alexandru, cu extinderea verificărilor asupra averii dobândite împreună cu membrii de familie, pe durata exercitării funcțiilor publice în perioada 20.01.2016 – 08.07.2019 (din data accederii în funcție de demnitate publică până în data depunerii ultimei declarații la inițierea controlului).

2. Analiza datelor înscrise în declarațiile de avere și interese personale.

În ordinea art.7 alin.(1) lit.d), art.26 și art.32 alin.(6) din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului respectării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, inspectorul de integritate verifică veridicitatea și plenitudinea datelor și constată existența de erori sau omisiuni în declarațiile depuse de subiectul declarării pe durata exercitării mandatelor și a funcțiilor publice.

Potrivit cerințelor art.4, art.5 alin.(2) și art.6 din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația să-și declare averea, inclusiv veniturile, activele și datoriile, bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință.

În condițiile art.5 alin.(4)-(5) din Legea nr.133/2016, subiectul declarării poartă răspundere pentru veridicitatea și deplinătatea datelor declarate și este în drept să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data expirării termenului-limită pentru depunerea declarației, în cazul în care constată introducerea în declarație date incomplete sau eronate.

Confruntarea datelor din declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2019 cu materialul probatoriu al dosarului de control relevă prezența unor omisiuni și date incomplete admise de subiectul declarării la completarea declarațiilor, rezumate după cum urmează:

1) La capitolul Venituri în declarația de avere și interese personale pentru anul 2016 nu sunt declarate următoarele venituri:

- venit net în mărime de **25991 lei** ridicat de către [REDACTAT] sub formă de salariu din activitatea în cadrul Direcției generale educație, tineret și sport mun. Chișinău, (pag.44 din dosar),

- venit în mărime de **19806 lei** ridicat de către [REDACTED] sub formă de salariu din activitatea în cadrul RAP Pharma International SRL, (pag.44 din dosar),

- venit în mărime de **1460 euro** ridicat de către [REDACTED] în perioada 27.01 – 15.12.2016 sub formă de transfer bancar din Italia de la cet. [REDACTED], (pag.340 din dosar).

2) La capitolul Venituri în declarația de avere și interese personale pentru anul 2017 nu sunt declarate următoarele venituri:

- venit în mărime de **6869 lei** ridicat de către [REDACTED] sub formă de salariu din activitatea în cadrul Know How SRL, (pag.45 din dosar),

- venit în mărime de **600 lei** ridicat de către Jizdan Alexandru sub formă de alocații nominale de stat, (pag.57-63 din dosar),

3) În declarația de avere și interese personale pentru anul 2018 nu sunt declarate date despre:

- venit în mărime de **600 lei** ridicat către Jizdan Alexandru sub formă de alocații nominale de stat, (pag.57-63 din dosar),

- **construcție accesorie** cu număr cadastral [REDACTED], suprafața 50.0 m.p., amplasată în [REDACTED] (pag.70-72, 176-177, 417-425 din dosar).

4) În declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2019 lipsesc date despre **80 de acțiuni** ordinare cu valoare nominală 1 lei, înregistrate pe numele Jizdan Alexandru, deținător de valori mobiliare al FINN Asito-Invest SA (pag.406 din dosar).

5) În declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2017-2019 lipsesc date despre **trei bunurile imobile** deținute în perioada 2017-2019 de către [REDACTED] (fiul) cu drept de folosință (locațiune) în [REDACTED], inclusiv apartamentul din [REDACTED].

Conform prevederilor art.32 alin.(6) din Legea nr.132/2016, în cazul în care se constată că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale, inspectorul de integritate îi solicită informații și dovezi și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere.

Punctul de vedere al persoanei supuse controlului.

Prin invitația nr.04-04/4272 din 14.09.2020 și nr.04-04/162 din 19.01.2021, subiectul controlului a fost solicitat să prezinte punctul de vedere, informații și dovezi cu privire la omisiunile și neconcordanțele identificate. Beneficiind de drepturile statuate la art.33 lit.c) din Legea nr.132/2016, subiectul controlului a dat curs invitației și a prezentat la data de 22.02.2021, nr.intr.1259, documente și explicații pe care le-a considerat relevante și necesare.

Aplicând prevederile art.34 alin.(1) din Legea nr.132/2016, în rezultatul confruntării argumentelor prezentate în punctul de vedere cu materialul probatoriu disponibil și prin prisma cadrului legal pertinent, având în vedere că unele explicații au fost formulate superficial și nesuținute cu probe concludente, inspectorul de integritate a conchis acceptarea parțială a argumentelor prezentate de subiectul controlului, după cum urmează:

1) Referitor la nedeclararea veniturilor salariale și alocațiilor nominale, subiectul controlului a explicat admiterea omisiunilor prin nedeținerea informației la data completării declarației, însă fără a prezenta careva dovezi în acest sens.

Analizând cele invocate prin prisma cadrului legal și având în vedere că omisiunile au fost constatate în baza informațiilor din registre de stat și baze de date publice ale Serviciului Fiscal de Stat și Comisia Națională de Asigurări Sociale, inspectorul de integritate conchide că aceste explicații nu pot fi acceptate, deoarece subiectul controlului nu putea să nu cunoască despre ridicarea acestor venituri și, prin urmare, trebuia să dispună de aceste date la data completării declarației, inclusiv solicitându-le de la membrul de familie.

Potrivit art.5 alin.(6) din Legea nr.133/2016, membrii de familie, concubinul/concubina subiectului declarării sînt obligați să-i ofere acestuia informațiile privind averea, veniturile și interesele personale pe care le dețin, inclusiv în calitate de beneficiari efectivi, cu excepția cazului în care identitatea și calitatea acestora constituie secret de stat, în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, sau prezentarea acestor informații este restricționată prin lege.

Pe de altă parte, aplicarea neconformă a legii nu prezintă o scuză plauzibilă de justificare a exonerării de răspundere, în contextul în care subiectul controlului a avut obligația cunoașterii actelor normative aplicabile statutului funcției deținute, informația fiind accesibilă în Registrul de stat al actelor juridice și în Monitorul Oficial al RM.

2) Cu referire la transferurile bancare, subiectul controlului a confirmat primirea mijloace bănești de la [REDACTED] (mătușa soției sale) și a explicat, însă fără a prezenta careva dovezi, că banii au fost destinați pentru fiica minoră a acesteia, iar [REDACTED] a avut rol de intermediar în cadrul acestor tranzacții.

Datele din Registrul de stat al populației confirmă relația de rudenie între [REDACTED] și [REDACTED], iar cele generate de baza de date a Poliției de Frontieră confirmă aflarea [REDACTED] peste hotarele țării la data efectuării transferului bănesc (pag.678-681 din dosar).

Analizând cele menționate prin prisma art.4 din Legea nr.133/2016 inspectorul de integritate concluzionează că transferurile bănești nu constituie venituri în sensul definit de art.2 din această lege, prin urmare nu fac obiectul prezentei proceduri de control, iar subiectul controlului nu a avut obligația declarării acestora.

3) Referitor la nedeclararea construcției accesorii din localitatea [REDACTED], subiectul controlului a explicat, (citât): „*la data procurării imobilului pe teren erau, de facto, doar două construcții, iar a treia era demolată, figurînd doar în actele de vânzare-cumpărare. Acesta a fost motivul nedeclarării acesteia în declarația de avere.*”

Aceste argumente nu pot fi acceptate din următoarele considerente. Conform pct.2.1 din Contractul de vânzare-cumpărare nr.2089 din 28.09.2018, [REDACTED] (soția) a procurat bun imobil ce constă din: teren pentru construcții cu nr. cadastral [REDACTED], casa de locuit cu nr. cadastral [REDACTED], construcție accesorie cu nr. cadastral [REDACTED], construcție accesorie cu nr. cadastral [REDACTED], situate în [REDACTED]. La pct.4.6 din contract se menționează „*Vînzătorii declară pe propria răspundere că bunul imobil înstrăinat nu se află în stare de avariere*”. Certificatul tehnic eliberat de Serviciul cadastral teritorial [REDACTED] la 27.09.2018, cu o zi înainte de înstrăinarea bunurilor, indică amplasarea geometrică și caracteristicile tehnice ale celor patru bunuri imobile: teren cu suprafața 0,2884 ha, casa de locuit cu suprafața 108,1 m.p., construcție accesorie (șură) cu suprafața 50 m.p. și construcție accesorie (bucătărie de vară) cu suprafața 28,2 m.p. (pag.417-425, 664 din dosar).

În circumstanțele faptice enunțate, deoarece argumentele invocate de subiectul controlului au fost contrazise prin probele dosarului de control, inspectorul de integritate conchide că subiectul controlului a avut obligația de a se conforma cerințelor art.4 din Legea nr.133/2016 prin a indica în declarațiile de avere și interese personale bunul imobil, construcția accesorie cu nr. cadastral [REDACTED], situată în [REDACTED].

4) Cu referire la acțiunile nominale, subiectul controlului a explicat neinclusiunea în declarații prin necunoașterea despre înregistrarea acestor valori mobiliare în FINN Asito-Invest SA, menționînd că nu a primit dividende din deținerea acestora.

Luînd în considerare, că acțiunile nominale reprezintă bunuri patrimoniale care au fost depuse de subiectul controlului în Fondul de investiții la 25.07.1996, pînă la obținerea calității de subiect al declarării, precum și faptul că din deținerea acestora în Fondul de investiții aflat în proces de lichidare, nu au fost calculate și achitate dividende, inspectorul de integritate conchide acceptarea argumentelor prezentate de subiectul controlului la acest aspect.

5) Cu referire la nedeclararea bunurilor imobile deținute cu drept de folosință (locațiuni) în străinătate, subiectul controlului a explicat, (citât): „*[REDACTED] nu deține bunuri imobile în proprietate în [REDACTED] și [REDACTED].*” Totodată, dînsul a menționat că datele despre acest membru de familie au fost incluse greșit în declarație, deoarece la data depunerii declarației fiul a atins majoratul și a fost admis bursier, valoarea căreia depășește plafonul de atribuire la categoria persoane aflate la întreținere.

Confruntînd aceste afirmații cu materialul probatoriu acumulat la dosarul de control și prin prisma cadrului legal pertinent, inspectorul de integritate conchide că argumentele invocate de subiectul controlului nu pot fi acceptate din următoarele considerente.

În primul rînd, acestea sunt contrazise prin informațiile prezentate de BC Moldova-Agroindbank SA din care rezultă că în perioada iulie 2017 – iunie 2019, pe durata efectuării studiilor la Universitatea de Științe Aplicate Fontys din [REDACTED], de către [REDACTED] au fost decontate mijloace bănești în mărime de **8704 euro** (echivalent – 173078 lei) pentru plata chiriei către 3 companii de administrare spațiu locativ din [REDACTED] (pag.233-297, 665-667 din dosar).

Subsidiar, rulajul contului bancar deschis pe numele [REDACTED] la Moldova-Agroindbank SA atestă transferul bănesc de **788 euro** (echivalent – 16438 lei), efectuat la data de 09.07.2017

către corporația Stichting Woonbedrijf SWS.HhvL [REDACTED], pentru închiriere spațiu locativ (pag.198-199 din dosar).

În al doilea rând, afirmația „*datele despre acest membru de familie au fost incluse greșit în declarație*” denotă interpretarea eronată de către subiectul controlului a noțiunii persoană aflată la întreținere. Or, în sensul definit de art.2 din Legea nr.133/2016 se consideră persoană aflată la întreținere, persoana care întrunește cumulativ următoarele condiții: a) locuiește împreună cu subiectul declarării sau este întreținută de acesta, inclusiv în baza unui contract de întreținere pe viață; b) are un venit anual ce nu depășește două salarii medii lunare pe economie.

Subiectul controlului nu a prezentat probe care să adeverească primirea bursei sau alte venituri de către fiul său în această perioadă, anexînd la punctul de vedere doar extrase aplicative din care rezultă că [REDACTED] a început să ridice venituri salariale abia din luna ieulie 2019. (pag.427-461 din dosar).

Afirmațiile subiectului controlului sunt incongruente cu materialul probatoriu disponibil care demonstrează că fiul [REDACTED] a fost întreținut financiar de către părinți, inclusiv pe durata efectuării studiilor peste hotare. Astfel, contul de card bancar deschis pe numele [REDACTED] la Moldova-Agroindbank SA, a fost alimentat în perioada august 2017 – iunie 2019 de [REDACTED] cu numerar în mărime de **38850 euro** (echivalent – 774.795 lei), (pag.233-297, 689-726 din dosar).

Aceste concluzii sunt susținute de informațiile generate de baza de date a Poliției de Frontieră, din care rezultă 37 traversări a frontierei de stat efectuate de [REDACTED] în perioada 2017-2019 pe cale auto și aeriană, inclusiv pentru 5 vacanțe de odihnă cu durate de timp de la 8 pînă la 16 zile cu destinația Veneția și Antalia (pag.727-728 din dosar), (*în lipsa materialelor confirmative, se prezumă că costurile materiale suportate de familia Jizdan ar fi constituit circa 174.000 lei, estimate la preț minim oferit de agenții de turism, companii avia și hoteluri din țara de destinație*).

Rezumând circumstanțele faptice și de drept enunțate, inspectorul de integritate conchide încălcarea de către subiectul controlului a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, prin neincluare în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2019 date despre veniturile primite în mărime totală 53866 lei, despre construcția accesorie cu nr. cadastral [REDACTED], situată în [REDACTED] și despre 3 bunuri imobile deținute de către fiul [REDACTED] cu drept de folosință (locațiune) în [REDACTED], inclusiv apartamentul din [REDACTED].

Subsecvent, fapta subiectului controlului de includere date incomplete în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2019, denotă prezența bănuielii rezonabile de săvârșire a infracțiunii incidente art.352¹ alin.(2) Cod Penal, motiv pentru care, în ordinea art.7 alin.(1) lit.d) și art.34 alin.(2) din Legea nr.132/2016, urmează a fi sesizat organul penal.

Totodată, se rețin cerințele art.5 alin.(5¹) din Legea nr.133/2016 conform cărora, în cazul în care se constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul controlului este obligat să depună declarația rectificată în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare.

3. Analiza modificărilor patrimoniale și constatarea diferențelor substanțiale.

Pornind de la prevederile art.7 alin.(1) lit.c), art.19 lit.d) și art.26 din Legea nr.132/2016, în cadrul controlului averii și intereselor personale inspectorul de integritate verifică date și informații privind averea existentă și constată diferențele substanțiale, ținînd cont de modificările patrimoniale intervenite în averea subiectului declarării în timpul exercitării mandatelor/funțiilor publice.

În sensul art.2 din Legea nr.133/2016, *diferență substanțială* este diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobîndită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă.

Potrivit dispozițiilor tranzitorii ale art.44 alin.(12) din Legea nr.132/2016, declarațiile cu privire la venituri și proprietate și declarațiile de interese personale, depuse pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, rămîn valabile și sunt utilizate de Autoritate în cadrul procedurilor de control pentru realizarea atribuțiilor specifice prevăzute de lege.

Materialele controlului atestă la debutul perioadei supuse controlului următoarele bunuri mobile și imobile înregistrate în averea familiei Jizdan:

- bun imobil, apartament dobîndit în proprietate în [REDACTED], prin contract de vînzare-cumpărare nr.10805 din 28.12.2000,

- bun imobil, casa de locuit deținută cu drept de folosință în [REDACTED] (bunul constituie din a.2006 proprietatea cet. [REDACTED] (socrii)),
- bun mobil, autoturismul de model Volkswagen Golf 7, nr.înm. [REDACTED], deținut în proprietate de către [REDACTED] din 25.11.2013,
- bun mobil, autoturismul de model Land Rover Discovery nr.înm. [REDACTED], deținut în proprietate de către Jizdan Alexandru din 02.12.2014.

Ulterior, pe durata exercitării funcțiilor publice, în averea subiectului controlului și a membrilor familiei sale au intervenit modificări patrimoniale, prin:

a) procurarea patru bunuri imobile (teren, casa de locuit și două construcții accesorii) în [REDACTED] (pag.233-297 din dosar).

Conform contractului de vânzare-cumpărare nr.2089 din 28.09.2018, [REDACTED] (soția) a procurat patru bunuri imobile (teren, casa de locuit și două construcții accesorii) cu nr. cadastral [REDACTED] în [REDACTED]. Prețul de vânzare a bunurilor a fost stabilit în mărime de **35.000 lei** (pct.3.1 din contract) și achitat cumpărătorului până la semnarea contractului.

b) suplinirea bugetului familial cu mijloace financiare în mărime de **38850 euro** (echivalent – 774.795 lei) sub formă de depuneri numerar în conturile curente deținute de [REDACTED] (fiul) în BC Moldova-Agroindbank SA.

Din informația prezentată de BC Moldova-Agroindbank SA rezultă că în perioada 17.08.2017 – 21.06.2019, conturile bancare deschise la data de 15.06.2017 și 17.08.2016 pe numele [REDACTED] (fiul), au fost alimentate de către [REDACTED] cu numerar, după cum urmează: în anul 2017 – cu 6470 euro (echivalent – 133829 lei), în anul 2018 – cu 23865 euro (echivalent – 471604 lei) și în anul 2019 – cu 8515 euro (echivalent – 169362 lei), (pag. 233-297, 689-726 din dosar).

Pentru a decide dacă modificările patrimoniale au generat sau nu diferențe substanțiale, inspectorul a efectuat aprecierea matematică a disponibilității financiare prin raportarea valorii fiecărei modificări la veniturile nete obținute de subiectul controlului împreună cu membrii familiei pe durata exercitării funcției publice în perioada 2016-2019. Iar înainte de a stabili care venituri urmează fi luate în considerare, s-a verificat temeiul legal al dobândirii acestora, or, nu este suficient a demonstra doar obținerea venitului, dar și sursele de proveniență ale acestuia.

În primul rând, se observă că nici una dintre modificările patrimoniale nu a fost achitată/formată prin plăți în virament, toate plățile fiind efectuate în numerar, din disponibilul mijloacelor bănești cash. Din aceste considerente, la baza determinării disponibilului financiar au stat informațiile despre retragerile mijloacelor bănești la ghișeul băncii sau prin intermediul ATM, în baza probelor despre veniturile sub formă de salariu, indemnizații și alte plăți încasate prin intermediul conturilor bancare deschise pe numele subiectului declarației și a membrilor de familie în instituțiile financiar-bancare din țară.

Astfel, materialele controlului prezintă că din veniturile înregistrate în perioada supusă controlului (salariu, pensie și alte surse), familia Jizdan a ridicat venituri nete sub formă de retrageri mijloace bănești în numerar, în sumă totală **346.130 lei**, respectiv: în anul 2016 – 73150 lei, în anul 2017 – 73100 lei, în anul 2018 – 151490 lei și în anul 2019 – 48390 lei (pag.197-378 din dosar).

Este important de menționat, că declarațiile de avere depuse în perioada supusă controlului, nu conțin date despre alte surse de venit, cum ar fi ajutoare bănești, donații, credite, împrumuturi sau economii în numerar, care ar fi putut suplini suma veniturilor de 346.130 lei.

În ceea ce ține cheltuielile, altele decât modificările patrimoniale înregistrate în perioada 2016-2019, în lipsa documentelor confirmative (din informațiile bancare rezultă doar plăți pentru produse alimentare, agrement, comunicații) în cadrul prezentei proceduri de control nu a putut fi stabilită valoarea cheltuielilor realmente suportate de familia Jizdan pentru asigurarea existenței fiziologice și sociale, prezumate costuri materiale pentru întreținere bunuri mobile și imobile (servicii comunale, amenajare și reparații, combustibil), cheltuieli legate de sănătate, vacanțe de odihnă, etc.

Subsecvent, aprecierea valorică a acestor cheltuieli indispensabile necesităților vitale și sociale ale familiei Jizdan, s-a efectuat prin metoda estimativă cu aplicarea datelor Biroului Național de Statistică cu privire la minimum de existență stabilit mediu anual, constatându-le în mărime de **305.766 lei**, inclusiv pentru anul 2016 – 103161 lei, anul 2017 – 79353 lei, anul 2018 – 80691 lei și semestrul I 2019 – 42561 lei.

Totodată, în sensul definit de art.2 din Legea nr.133/2016, prezența unei diferențe substanțiale se consideră peste plafonul de 20 de salarii medii lunare pe economie care, conform cuantumului aprobat prin hotărârile Guvernului nr.879/2015, nr.1233/2016, nr.54/2018 și nr.21/2019, constituie:

pentru anul 2016 în mărime de 101.000 lei (20x5050 lei), pentru anul 2017 în mărime de 112.000 lei (20x5600 lei), pentru anul 2018 în mărime de 123.000 lei (20x6150 lei) și pentru anul 2019 în mărime de 139.500 lei (20x6975 lei).

Analiza preliminară a celor menționate mai sus, și anume raportul dintre veniturile în mărime de 346.130 lei, costul bunurilor imobile 35.000 lei și cheltuielile estimate la 305.766 lei, denotă o disponibilitate financiară în mărime de 5364 lei care, în mod evident, evident este insuficientă pentru a justifica depunerile de numerar 774.795 lei în conturile curente deținute de [REDACTAT].

Pînă la luarea unei decizii finale la acest capitol, prin invitația nr.04-04/4272 din 14.09.2020 și nr.04-04/162 din 19.01.2021, subiectul controlului a fost solicitat să justifice disponibilitatea financiară pentru procurarea celor 4 bunuri imobile și pentru depunerile bănești în mărime de 38.850 euro. Subiectul controlului a dat curs invitației și a prezentat la data de 22.02.2021, nr.intr.1259 explicațiile pe care le-a considerat relevante, după cum urmează.

a) În ceea ce prevede bunurile imobile cu nr. cadastral [REDACTAT] în [REDACTAT], subiectul controlului nu a prezentat documente care să justifice achitarea sumei de 35000 lei.

În aceste circumstanțe, utilizînd materialul probatoriu disponibil la dosar și confruntînd veniturile ridicate de familia Jizdan în această perioadă în raport cu suma achitată la procurarea bunurilor imobile, inspectorul de integritate conchide că dobîndirea în proprietate a celor 4 bunuri imobile cu nr. cadastral [REDACTAT] în [REDACTAT], nu a generat diferență substanțială în sensul art.2 din Legea nr.133/2016, demonstrînd că bunurile sunt deținute în proprietate cu caracter justificat.

b) Referitor la numerarul 38.850 euro transferat fiului [REDACTAT], subiectul controlului a explicat că mijloacele financiare provin din ajutorul bănesc acordat de [REDACTAT] (mama) pentru susținerea studiilor nepoților și, deoarece dînsa nu dispunea de card bancar, transferurile erau efectuate prin intermediul cardului soției [REDACTAT].

Analizînd materialele controlului, se constată că în perioada 2016 – 2019, [REDACTAT] a ridicat doar venituri sub formă de pensie în mărime de 51.326 lei (pag.729-735 din dosar).

Pentru a justifica sursa de proveniență și legalitatea deținerii mijloacelor bănești transmise de către [REDACTAT], subiectul controlului a prezentat Antecontractul f/n încheiat la 22.12.2016 între cet. [REDACTAT] și cet. [REDACTAT].

Din antecontract rezultă că promitentul [REDACTAT] și beneficiarul [REDACTAT] și-au exprimat bilateral intenția asupra încheierii pe viitor a contractului de vânzare-cumpărare cinci terenuri agricole cu nr. cadastral [REDACTAT], cu suprafața totală 3,933 ha, situate în extravilanul com. [REDACTAT]. Prețul bunurilor care vor constitui obiectul contractului de vânzare-cumpărare a fost stabilit în mărime de 50.000 euro. La pct.2.4 din Antecontract se menționează că în scopul asigurării intenției de a dobîndi dreptul de proprietate și încheierii contractului de vânzare-cumpărare pe viitor, cumpărătorul [REDACTAT] va achita un avans în sumă de 30.000 euro în rate a cîte 10.000 euro la 22.12.2016, 01.12.2017 și 01.12.2018, restul sumei spre achitare la data semnării contractului de vânzare-cumpărare.

Ultima filă din antecontract conține înscrisuri despre sume a cîte 10.000 euro ca fiind primite la 22.12.2016, 01.12.2017 și 01.12.2018 și notate cu semnătură dar fără a fi indicat numele promitentului sau al beneficiarului.

Întru justificarea disponibilului financiar și posibilitatea achitării de către cumpărător a ratelor bănești de 30.000 euro, subiectul controlului a prezentat, în copii neautentificate, fișe de salarizare emise de companii-angajator pe numele cet. [REDACTAT], din care rezultă că acesta activează din anul 2002 peste hotarele țării și a ridicat salarii, valoarea însumată a cărora prezumă capacitate de economisire mijloace bănești. Informația generată de baza de date a Poliției de Frontieră atestă, că la data semnării antecontractului și efectuării plăților, dl [REDACTAT] se afla pe teritoriul RM.

În același timp, inspectorul de integritate observă că subiectul controlului nu a prezentat careva probe justificative cu privire la restul numerarului de 8850 euro (parte din suma 38850 euro) depus în conturile bancare ale fiului.

Subsecvent, avînd în vedere că subiectul controlului nu a prezentat probe (recipise, chitanțe sau alte documente) care să confirme tranzacțiile de transmitere-primire a banilor, în temeiul art.20 alin.(1) lit.b) și art.32 alin.(3) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate a solicitat informații și documente confirmative de la cet. [REDACTAT] prin solicitarea nr.04-04/1240 din 15.03.2021, care însă nu a fost recepționată de către adresat (aviz poștal DS8001211585AS din 02.04.2021).

Pentru a decide, inclusiv prin prisma art.85 alin.(3) și art.87 alin.(1) din Codul administrativ, asupra concluziei și pertinentei materialelor prezentate de subiectul controlului, pe acest aspect au fost consultate prevederile Codului civil, fiind stabilite următoarele.

Reieșind din prevederile art.435, art.437 și art.999 Cod civil, antecontractul trebuie să prevadă clauzele esențiale ale contractului definitiv și să fie încheiat în forma cerută de lege pentru contractul definitiv, sub aceeași sancțiune, având în vedere că este legat de forma contractului definitiv. Totodată, antecontractul pe care promitentul îl încheie în calitate de titular al dreptului înregistrat, este supus notării.

În contextul celor enunțate, se constată că documentul prezentat de subiectul controlului nu corespunde cerințelor legii, iar consultarea datelor cadastrale nu denotă careva notări în acest sens.

La o vizualizare primară, pînă la proba contrarie dovedită prin expertiza grafoscopică, se observă o diferență între semnăturile aplicate de [REDACTAT] și [REDACTAT] pe Antecontractul f/n din 22.12.2016 și semnăturile acestor persoane indicate în buletinul de identitate.

Pe cale de consecință, în lipsa unor dovezi concludente care să demonstreze primirea de către [REDACTAT] a mijloacelor bănești 30000 euro de la cet. [REDACTAT], precum și transmiterea careva mijloace financiare de către [REDACTAT] sub formă de ajutor bănesc familiei Jizdan Alexandru, inspectorul de integritate conchide că antecontractul f/n din 22.12.2016 și explicațiile subiectului controlului expuse în punctul de vedere, nu pot fi acceptate ca probe pertinente în cadrul prezentei proceduri de control.

Pe de altă parte, în admiterea ipotetică că ajutorul bănesc de 30.000 euro a fost transmis de către [REDACTAT] familiei Jizdan Alexandru, inspectorul de integritate observă că aceste sume nu se regăsesc în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2017-2019, or, în corespundere cu cerințele exprese ale art.4 și art.6 din Legea nr.133/2016, subiectul controlului a avut obligația de a declara aceste venituri.

În circumstanțele faptice enunțate, în limita materialelor acumulate la dosarul de control, aplicînd metoda matematică de confruntare a veniturilor disponibile familiei Jizdan în mărime de 346.130 lei (pag.197-378 din dosar) cu valoarea modificărilor patrimoniale intervenite în perioada 17.08.2017 – 21.06.2019 în averea familiei Jizdan prin suplinirea bugetului familial cu mijloace financiare în mărime de 38850 euro (echivalent – 774.795 lei) (pag. 233-297, 689-726 din dosar), luînd în calcul că în această perioadă au fost procurate bunurile imobile în valoare de 35000 lei și considerînd celelalte cheltuieli ordinare estimate la 305766 lei, se constată prezența unei diferențe substanțiale în mărime de **769.431 lei** (346130-774795-35000-305766), care depășește de 6,5 ori plafonul stabilit prin lege și demonstrează **caracterul nejustificat** al numerarului **769.431 lei** depus în perioada 17.08.2017 – 21.06.2019 în conturile bancare deținute de [REDACTAT] (fiul).

4. Concluzii și decizii.

Generalizînd rezultatele controlului averii și intereselor personale prin prisma art.4 și art.6 din Legea nr.133/2016, conform propriei convingeri formate în urma examinării sub toate aspectele și în mod obiectiv supozițiile invocate la etapa inițierii controlului și divergențele constatate în cadrul controlului, luînd act de punctul de vedere și apreciînd materialul probatoriu conform principiilor pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, inspectorul de integritate conchide încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Jizdan Alexandru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, prin includere în declarațiile de avere și interese personale pentru anii 2016-2019 date incomplete despre:

- veniturile salariale și alocațiile nominale primite de subiectul controlului împreună cu membrii de familie în mărime totală de 53.866 lei,
- construcția accesorie cu nr. cadastral [REDACTAT], situată în [REDACTAT],
- trei bunuri imobile deținute de fiul [REDACTAT] cu drept de folosință (locațiune) în or. [REDACTAT], inclusiv apartamentul din str. [REDACTAT].

Conform cerințelor art.5 alin.(5¹) din Legea nr.133/2016, subiectul controlului are obligația de a rectifica declarațiile în care au fost admise omisiuni cu depunerea acestora în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare.

Generalizînd rezultatele controlului averii și intereselor personale prin prisma art.7 alin.(1) lit.c) și art.19 lit.d) din Legea nr.132/2016, urmare examinării obiective și imparțiale a materialelor de control privind averea existentă și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării funcțiilor publice în perioada supusă controlului, inspectorul de integritate conchide încălcarea

regimului juridic al averii de către dl Jizdan Alexandru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, exprimată prin:

- prezența **diferenței substanțiale în mărime de 769.431 lei** ce depășește de 6,5 ori plafonul admis de lege, generată de suplinirea bugetului familial cu mijloace financiare în mărime de 38850 euro sub formă de depuneri numerar în conturile curente deținute de [REDACTED] (fiul) în BC Moldova-Agroindbank SA,

- prezența **caracterului nejustificat** al numerarului în mărime de 769.431 lei depus în perioada 17.08.2017 – 21.06.2019 în conturile bancare deținute de [REDACTED] (fiul).

Conform prevederilor art.7 alin.(1) lit.c), art.34 alin.(1) și art.35 alin.(4) din Legea nr.132/2016, în cazul în care între averea dobândită și veniturile obținute în timpul exercitării mandatelor/funțiilor publice se constată o diferență substanțială și deținerea averii are caracter nejustificat, cererea privind confiscarea averii nejustificate sau a contravalorii acesteia se depune la judecătoria în a cărei circumscripție își are domiciliul persoana supusă controlului, cu solicitarea aplicării unor măsuri de asigurare pe perioada examinării cauzei.

Reieșind din prevederile art.23 alin.(5) din Legea nr.133/2016, persoana a cărei avere a fost constatată, în totalitate sau în parte, ca fiind nejustificată printr-o hotărâre judecătorească definitivă, este destituită din funcția pe care o deține.

În temeiul normei suscitată, subiectul controlului urmează a fi destituit din funcția pe care o deține, în cazul în care prin hotărâre judecătorească definitivă se va constata că mijloacele bănești în mărime de 769.431 lei, în totalitate sau în parte sunt nejustificate.

Subsecvent, din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența averii nejustificate, subiectul controlului urmează a fi decăzut din dreptul de a mai exercita funcție publică pe o perioadă de 3 ani, în condițiile art.23 alin.(6) din Legea nr.133/2016. Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa funcție publică sau de demnitate publică este ținut de Autoritatea Națională de Integritate.

În ordinea art.36 alin.(1) din Legea nr.132/2016, prezentul Act de constatare poate fi contestat în termen de 15 zile de la primire, în instanța de contencios administrativ.

În temeiul prevederilor art.19 lit.g), art.34 alin.(4), art.35 și art.36 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul principal de integritate,-

dispune:

1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către dl Jizdan Alexandru, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, exprimată prin includere date incomplete în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2019.

2. Se constată diferență substanțială în mărime de **769.431 lei** între veniturile și averea dobândită de Jizdan Alexandru pe durata exercitării funcțiilor publice în perioada 2016-2019 și deținere în proprietate **cu caracter nejustificat** mijloace financiare în mărime de **769.431 lei**, sub formă de depuneri numerar în conturile bancare deținute de [REDACTED] (fiul).

3. Se transmite prezenta cauză în instanța de judecată competentă spre examinare în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate.

4. Se decede dl Jizdan Alexandru, în condițiile art.23 alin.(7) din Legea nr.133/2016, din dreptul de a exercita funcție publică pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive și irevocabile hotărârea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, cu înscriere în Registrul de stat al persoanelor cu interdicție de a ocupa funcție publică sau demnitate publică.

5. Se informează dl Jizdan Alexandru despre obligația depunerii declarațiilor rectificate în condițiile stabilite la art.5 alin.(51) din Legea nr.133/2016, în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a actului de constatare.

6. Se aduce actul de constatare la cunoștința dlui Jizdan Alexandru și se comunică despre dreptul contestării acestuia în termen de 15 zile de la primire, nemijlocit în instanța de contencios administrativ, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani), MD-2068, mun. Chișinău. str. Kiev nr.3.

Prezentul Act de constatare a fost întocmit în două exemplare, pe 10 (zece) file.

Inspector principal de integritate

Ada Griciuc